

DONACIONS DE LA COMTESA DOLÇA D'URGELL ALS ORDES RELIGIOSOS (1184-1210)*

Dolça, la filla gran del comte Roger III de Foix i Ximena de Barcelona, casada amb Ermengol VII d'Urgell, és sens dubte la figura femenina cabdal de tota la història del comtat independent d'Urgell. La seva vida fou d'una gran activitat política i administrativa; les llargues absències del seu marit per les llunyanes terres del regne leonès (era majordom de Ferran II)¹ l'obligaren a prendre sovint les regnes del govern, a solucionar conflictes entre els seus vassalls o a actuar d'àrbitre en situacions d'hostilitat.² Dintre de tot aquest context hi entrava, en vida del seu marit, l'erecció del cenobi de Bellpuig de les Avellanès destinat als monjos de sant Norbert i que més tard hauria d'acollir les despulles de la parella comtal.³ Hom creu que la seva erecció fou menada personalment per la comtessa, car era impossible materialment la presència del seu espòs, allunyat per altres afers peninsulars. Després de la mort d'aquest (1184), esdevinguda a Requena⁴ i en circumstàncies molt estranyes, la inquieta Dolça menà la seva activitat cap a d'altres direccions; el seu fill Ermengol VIII s'ocuparia tot sol

* ABREUJAMENTS

A.C.A.: Arxiu de la Corona d'Aragó. Barcelona.
A.C.Ll.: Arxiu Capitular de Lleida.
A.H.N.: Arxiu Històric Nacional. Madrid.
B.C.: Biblioteca de Catalunya. Barcelona.
S.J.J.: Sant Joan de Jerusalem.

¹ MARTÍN, José L., *Un vasallo de Alfonso el Casto en el reino de León: Ermengol VII, conde de Urgel*, "VII Congr. Hist. Corona Aragón", II, pp. 223-233.

² ALTISENT, A., *El monasterio de Poblet durante el abadiato de Esteban II* (tesi de llicenciatura mecanograf.), doc. 64.

³ CORREDERA, E., *Los condes soberanos de Urgel y los premostratenses*, "Analecta sacra Tarraconensia" 36 (1963) 33-102 i 209-282. Del mateix autor: *Noticia de los condes de Urgel* (Lleida, 1973), pp. 97-100.

⁴ El necrologi de Solsona, pub. per VILLANUEVA, J., *Viage literario...*, 9, p. 238, diu: "III idus augusti, anno .M.C.LXXX.III. incarnati Verbi interfectus fuit illustrissimus Ermengaudus, comes Urgellensis, a malis hominibus prope Valentiam, vir lenitate et suavitate temperatus".

dels afers del comtat, mentre ella inicia una nova fase de la seva vida caracteritzada per una afecció envers els ordes monàstics, canònics i militars que tenia com a finalitat complir velles promeses del seu marit i aconseguir els sufragis per a la seva ànima; en foren beneficiats:

1. ELS TEMPLERS

És el primer orde que rep els seus favors. Per donar compliment a pretèrites intencions d'Ermengol VII, Dolça els donà el 13 de maig de 1185, quan encara no havia complert l'any de viduetat, els castells d'Alcabés (apèndix 1) i el del Pedrís (apèndix 2) —en el terme municipal de Belcaire d'Urgell—, el primer a canvi d'unes ovelles avaluades en mil maravedís i que el seu fill havia pres d'una casa templera, i el segon, de forma gratuïta; en ambdós casos es tracta de donacions possiblement realitzades de paraula pel comte difunt i que ara, en virtut de l'acte escrit, els són confirmades; això es pot deduir del fet que no hagi romàs cap rastre de donació anterior i que el text insisteixi en què «fecit dominus Ermengaudus de vita sua». Rep les donacions, a més del gran mestre d'Espanya i Provença, el preceptor de Gardeny, fra Bernat d'Albepí, de l'autoritat del qual dependrien en endavant les dues noves possessions. Entre els testimonis figuren la filla gran de la comtessa, Na Marquesa, i dos dels gran barons del comtat, Pere de Bellví i Ramon de Ribelles, fidels consellers de Na Dolça en molts actes de govern acomplerts durant les llargues absències del seu marit.

És estrany que no hi hagi cap concessió similar per als cavallers de sant Joan de Jerusalem (hospitalers) en aquesta època, car anteriorment, mentre vivia el comte, foren objecte de moltes atencions tant per part dels senyors com dels petits propietaris al·lodials.

2. ELS CANONGES REGULARS D'ÀGER

No hem trobat cap precedent durant el govern d'Ermengol VII⁵ que ens faci sospitar alguna atracció envers la canònica de Sant Pere, lligada molt més íntimament amb la família dels Cabrerres, vescomtes d'Àger. També en aquest cas sembla que la vídua acom-

⁵ Hem resseguit minuciosament el manuscrit 941 de la B.C. on són registats pel P. Caresmar tots els documents de l'arxiu d'Àger. La fotocòpia del que transcrivim a l'apèndix 3, ens l'ha facilitada en Ramon Chesé, al qual agraïm la seva gentilesa.

pleixi la voluntat expressada verbalment i amb anterioritat pel seu marit, «qui ad extremum vite sue iussit dare et deliberare prefatum locum»; és la donació d'una parellada de terra allodial al terme d'Albesa, a l'acabament de la marca d'Urgell. En aquest document hem de notar la seva redacció per un tal Pere, notari oficial de la comtessa en els seus darrers anys, el qual en substitueix un altre, de nom Iteri (apèndix 3).

3. ELS CISTERCENCS

L'afecció per l'orde de Sant Bernat, i concretament pel monestir de Poblet, és ben palesa des de molt de temps enrera arreu del comtat d'Urgell; recordem solament que Ermengol VI ajudà a la fundació dels dos primers cenobis cistercencs a Castella: Valbuena i Cantabos⁶ i que durant els temps del seu fill Ermengol VII, Poblet rep innumbrables donacions sobretot a la zona de marca, en franc i lliure alou;⁷ la protecció del comte s'estenia també a les donacions fetes per particulars, les quals diu «accipimus... in amparança nostram et defensionem, sicut res proprias nostras»,⁸ o bé afegeix en altres «que ista honore facio tenere et habere»;⁹ així, doncs, com diu Santacana¹⁰ Poblet estava a les acaballes de l'abadiat d'Esteve II (1166) sòlidament establert a l'Urgell; sens dubte gràcies a la protecció d'Ermengol VII. Aquesta actitud favorable envers l'orde quedà molt palesa en els seus dos testaments, atorgats el primer a Ciudad Rodrigo (3 d'agost de 1167) «egritudine magna detentus»¹¹ i el segon a Catalunya, abans d'un viatge a Lleó (18 de juny de 1177) en què fa deixes als tres grans cenobis cistercencs del Principat: Poblet, Santes Creus i Vallbona.¹²

⁶ CORREDERA, E., *Noticia...*, p. 90.

⁷ SANTACANA, J., *El monasterio de Poblet (1151-1181)* (Barcelona, 1974), p. 306.

⁸ A.H.N.: Còdex 992-B, fol. 120v, doc. 634.

⁹ Id. fol. 115v, doc. 594; pub. SANTACANA, J., op. cit., apènd. 47.

¹⁰ SANTACANA, J., op. cit., p. 41.

¹¹ "In primis monasterio beatae, quod Populetum vocatur, corpus meum sepellendum relinquo, et pro remissione omnium peccatorum meorum et animae meae salute dimitto eidem monasterio meam dominicaturam de Belloc perpetuo habendam et possidendam, et meum cavallum quem habet P. de Tarascho"; pub. VILLANUEVA, J., *Memorias cronológicas de los condes de Urgel* (Balguer, 1976), p. 327, doc. 26.

¹² "Dimitto etiam monasterio Populeti totam dominicaturam laborationis quam habeo vel habere debeo in villa de Bellog"... "Et monasterio Sancte Crucis unam parellatam alodii in termino Illerde", ... "et monasterio de Vallbona unam parellatam alodii in termino de Llinerola"; pub. MONFAR, D., *Historia de los condes de Urgel*, CODIN, 9, p. 421.

Amb tots aquests precedents, ningú no pot trobar estrany que la vídua d'un defenedor del cistell decideixi, cap al 1186, la fundació d'un nou monestir de monges bernardes prop de Balaguer, a uns cent metres vora la riba dreta del Segre; malauradament no s'ha conservat l'acta de fundació, però sí l'ofrena feta pel jove Ermenegol VIII d'uns terrenys on més tard s'aixecaria la fàbrica de l'església i el monestir (apèndix 4) i la dotació pecuniària de mil sous anuals durant deu anys. El començament de la vida monàstica a les Franqueses, possiblement amb monges provinents de Vallbona,¹³ seria molt ràpid, car el 26 d'agost de l'any següent, Pere d'Aguilar ja els ven un alou a l'horta de Balaguer,¹⁴ del qual són compradores Na Dolça, l'abadessa Guilla i tota la comunitat, senyal evident que ja hi havia un nucli monàstic constituït. La comtessa Dolça, durant tot el temps que li quedà de vida,¹⁵ però sobretot en els darrers anys del segle XII, dirigí el cenobi de tal manera que donadors i venedors s'adrecen a ella abans que a l'abadessa; és corrent veure en els documents fórmules com la següent: «...vendimus et in presenti tradimus vobis venerande domne Dulcie, Urgellensis comitisse et monasterio Sancte Marie de Franchezes et vobis Richards eiusdem loci abbatisse...»¹⁶ o «ego Guillelma, abbatisa monasterii de Franchezis, cum assensu et espessa voluntate totius conventus... et cum assensu et voluntate domine Dulcie, Urgellensis comitisse, fundatrix dicti monasterii...».¹⁷ Sembla que hi degué residir temporades llargues, car l'abadessa i la prioressa signen moltes escriptures particulars de Na Dolça com a testimonis,¹⁸ i també foren moltes les dames nobles o de certa fortuna que s'hi lliuraren com a donades durant els darrers anys de la seva vida, per exemple Na Marquesa de Ribelles, vídua de Gombau de Ribelles (1191),¹⁹ Na Arsenda d'Aiguamolsa (16 de juliol de 1191),²⁰ Ermessenda de Torà (31 de maig de 1208),²¹ Arsèn de Balaguer (15 d'abril de 1193).²² També en vida

¹³ PIQUER I JOVER, J. J., *L'expansió monàstica...*, "Analecta sacra Tarraconensia" 45 (1972) 8.

¹⁴ A.H.N.: Cart. Franqueses, fol. 125r-v.

¹⁵ Està documentada fins al 3 de febrer de 1210, en què firma com a testimoni d'una donació (A.H.N.: Cart. Franqueses, fols. 176v-177r).

¹⁶ A.H.N.: Cart. Franqueses, fol. 129v.

¹⁷ Id., fol. 68v.

¹⁸ V. gr.: COSTA BAFARULL, D., *Memorias de la ciudad de Solsona y su iglesia* (Barcelona, 1959), vol. 2, p. 752, doc. 21.

¹⁹ PIQUER I JOVER, J. J., *Notícies sobre fundacions femenines cistercenques...*, "I Col. Hist. Monaquisme català", I (Santes Creus, 1967), p. 240.

²⁰ A.H.N.: Cart. Franqueses, fol. 130r.

²¹ Id., fol. 137r-v.

²² Id., fol. 36r-v.

de la comtessa, la protecció especial de Celestí III (1193) i Innocenci III (1199 i 1209) contribuï, a més a més, a la consolidació del petit nucli cistercenc per terres urgellenques, assegurant-ne la tranquil·litat i el gaudi dels béns i privilegis sota l'amenaça d'excomunió o de suspensió «a divinis». El monestir fou suprimit per una butlla de Sixte IV (8 de juny de 1479) i els seus béns units als de Poblet.²³

Amb la publicació dels documents que segueixen i les notes precedents hem volgut donar a conèixer les donacions «pro remissione anime» fetes per l'anciana comtessa Dolça a les darreries del segle XII i en remembrança del seu difunt espòs, la perduració dels quals encara pot ésser admirada sota la forma d'un temple romànic: el de Santa Maria de les Franqueses, prop de Balaguer, obra dilecta de l'emprenedora comtessa que amb tota justícia Caresmar qualificà de «coniux suavissima, virago fidissima, praeclarae sobolis parens dulcissima».²⁴

PRIM BERTRAN I ROIGÈ

²³ PIQUER I JOVER, J. J., *Notícies sobre fundacions...*, pp. 240-242.

²⁴ CORREDERA, E., *Los condes soberanos...*, p. 278.

DOCUMENTS

1

13 maig 1185

Ermengol VIII i Dolça, comtes d'Urgell, donen als templers el castell d'Alcabés i sos termes a canvi d'un ramat d'ovelles valorades en mil maravedís.

[A] Original perdut. — [B] Traslladat per Guillem, diaca. Perdut. — [C] A.C.A.: S. J. J., sec. 2.a, arm. 10, vol. 1, fol. 130v-104r, doc. 250. — [D] Id., fols. 108v-109r, doc. 260.

Cit.: MIRET, J., *El cartoral...*, p. 13.

In Dei nomine, Notificetur cunctis presentibus et futuris haec audientibus quod ego Dulcia, Dei gracia Urgellensis comitissa, atque Ermengaudus, comes Urgelli eadem gracia,^a bono animo ac gratuita voluntate ob remedium animarum nostrarum et parentum nostrorum, donamus et in perpetuum concedimus donacionem Deo et beate Marie et venerabili domui milicie Templi Salomonis et fratribus presentibus et futuris ibi Deo servientibus, in manu et in presencia fratris R. de Canet, magistri eiusdem milicie in partibus Provincie et Yspanie, et fratris Bernardo de Albespino, preceptoris Gardenii, et fratris Berengarii de Monte, et fratris Bernardo de Cornelliano, et aliorumque plurimorum fratrum, ipsum castrum de Alchabez cum suis terminis qui eidem castro pertinent, cum omnibus^b ingressibus et regressibus^c et pertinentiis ac melioracionibus, pratis, aquis, heremis, populatis et universis que ad usum hominis^d et tocius donationis et iuris pertinent, praeter^e illud^f seniorivum quod Raimundus de Monte Catano ibi habet per nos et servicium quod inde nobis facere debet, et preter unum mansum quem^g dominus Ermengaudus, comes Urgelli, et nos dedimus ecclesie Celsonensi pro animabus nostris, et hoc quod Ioannes^h de Albesa et fratres sui ibi de nobis acceptaverunt, ita habeant per fratres milicie Templi sicut per nos habent. Et hoc donum fecit dominus Ermengaudus, comes Urgelli, de vita sua, pro redemptione anime sue et parentum ipsius, et pro emendacioneⁱ de ovibus quas Ermengaudus, filius eius, accepit de mansione Templi, et ipsae oves fuerunt apreciate mille morabetinos. Ideoque nos pro sua anima et nostrorum parentum, similiter facimus hanc donacionem et confirmamus et laudamus atque concedimus, libera voluntate, totum hoc donamus et firmam donacionem facimus predictae domui et fratribus presentibus et futuris, sicut nos habemus et habere debemus, et de nostro iure trehimus et in potestate milicie et fratribus mittimus^k ut ipsi libere et potenter^l teneant et possideant ac expleant ipsum castrum cum suis terminis, totum ab integrum, sicut supra scriptum est et ut melius dici ac intelligi potest ad utilitatem mansio-

nis et fratribus ad illorum proprium alodium et franchum et in perpetuum sine ullo retentu et sine interdicto ullius persone. Convenimus etiam mansioni et fratribus esse legales garentes^m contra cunctos homines et feminas istius donacionis, et deinceps firma et stabile haec donacio permaneat, nunc et in perpetuum. Et nos recepimus pro hac donacione de caritate mansionisⁿ .cc. mazmodinas et unum bonum equum de preclo.

Acta carta .III. idus madii, anno Dominice incarnationis .M^o.C^o.LXXX°.V^o.

Sig+num Dulcie, comitisse Urgelli, Sig+num Ermengaudi, comes Urgelli, Nos qui hanc cartam mandavimus scribere et testibus firmare rogavimus. Sig+num za Marchesa^o quae hoc laudat, concedit et firmat. Sig+num Petri de Belvis, Sig+num Raimundi^p de Ripellis, Sig+num Petri Raimundi Bernardi, Sig+num Constantini, Sig+num^q Raimundi de Monte Catano. Isti sunt testes.^r Arnaldus,^s diachonus, qui hoc scripsit die et anno (signum) prefixo.^t

*filius meus, *add.* D | ^uetiam *add.* D | ^vegressibus D | ^werminent *add.* D | ^xpreter D | ^yillut D | ^zquod D | ^{aa}Iohannis D | ^{bb}hemendacione C | ^{cc}mitimus C | ^{dd}potente D | ^{ee}guarentes D | ^{ff}domus D | ^{gg}Marchese D | ^{hh}R. C | ⁱⁱ(signum) D | ^{kk}no existeix *Isti sunt testes* D | ^{ll}Arnallus C | ^{mm}Et Guillemus, diachonus, translavit fideliter cum hoc sig+no, *add.* D.

2

13 maig 1185

Dolça, comtessa d'Urgell, i son fill Ermengol VIII, donen a l'orde del Temple la meitat del castell i terme del Pedris.

[A] Original perdut. — [B] A.C.A.: S. J. J., sec. 2.a, arm. 10, vol. 1, fol. 103r-v, doc. 249. — [C] A.C.A.: S. J. J., sec. 1.a, arm. 12, perg. 263; trasllat del 6 d'octubre de 1220 per Arnau d'Ibars, levita.

Cit.: MIRET, J., *El cartoral...*, p. 12.

In Dei nomine, Notificetur cunctis presentibus et futuris hoc audientibus, quod ego Dulcia, Dei gratia Urgelli comitissa, et Ermengaudus, comes Urgelli Dei gratia filius meus, bono animo ac gratuita voluntate, ob remedium animarum nostrarum et parentum nostrorum, donamus et in perpetuam concedimus donationem Deo et beate Marie et venerabili domui militie Templi Salomonis et fratribus presentibus et futuris ibi Deo servantibus, in manu et in presentia fratris Raimundi de Caneth, magistri eiusdem militie in partibus Provinciae et Hispaniae, et fratris Raimundi^b de Cubels, preceptoris Montsonis, et fratris Bernardi de Albespi, preceptoris Gardenii,^c et aliorum plurium fratrum, mediatatem castri de Pedricio, cum medietate totius termini quod eiusdem castro pertinet, cum omnibus etiam ingressibus et regressibus et pertinentiis ac melloracionibus, pratis, acuis, heremis, populatis et universis qui ad usum hominis et totius donacionis et iuris pertinent, libera voluntate totum hoc donamus et firmam concedimus et confir-

mamus ac facimus donationem predictæ domui et fratribus presentibus et futuris, sicut nos habemus et habere debemus, ita ut nichil nobis retinemus et de nostro iure trahimus et in potestatem militie et fratribus mitimus ut ipsi libere et potente teneant et possideant ac expletent medietatem ipsius castri et totius termini eius, sicut scriptum est et ut melius dici ac intelligi potest ad utilitatem mansionis et fratrem ad illorum proprium et franchum alodium, nec et in perpetuum, sine ullo retentu et sine interdicto illius persone. Convenimus etiam mansioni et fratribus presentibus et futuris esse legales garentes contra cunctos homines et feminas istius donationis. Et deinceps firma et stabile permaneat hæc donatio^d nunc et in perpetuum. Istam quidem donationem fecit dominus Ermengaudus, comes Urgelli, de vita sua pro redemptione anime eius et parentum ipsius. Ideoque nos pro anima sua et nostrarum et nostrorum parentum similiter facimus hanc donationem et confirmamus et laudamus mansioni et fratribus sicut superius scriptum est ad faciendum^e voluntates eorum^f per cuncta secula, per nos et per nostros qui modo sunt et in antea venient, et hoc mansioni et fratribus damus^g cum decimis et seniorias et cum omnibus rebus quas nos ibi habemus et habere debemus.

Actum est hoc .III. idus madii, anno Dominice incarnationis .M.^o.C.^o.LXXX°.V^o.

Sig+num Dulcie, comitisse Urgelli. Sig+num Ermengaudi, comitis Urgelli, filii eius. Nos qui hanc cartam mandavimus scribere testibusque firmare rogamus.^h Sig+num za Marchese que hoc laudat et firmat atque concedit. Sig+num Petri de Belvis. Sig+num Raimundi de Ripellis. Sig+num Petri Raimundi Bernardi. Sig+num Constantini. Sig+num Raimundi de Monte Catano. Isti sunt testes. Arnaldus, diachonus, qui hoc scripsit die et anno (signum) prefixo.

^aeadem gratia C | ^bR. C | ^cGardeni C | ^dhæc donatio permaneat C | ^efacere C | ^fillorum C | ^gdonamus C | ^hrogavimus C | ⁱArnaldus de Yvarz, levita, translatavit et hoc (signum) impressit quo supra. *add.* C.

Dolça de Foix, comtessa vídua d'Urgell, i son fill Ermengol VIII, donen a la canònica de Sant Pere d'Ager un alou situat al terme d'Albesa.

[A] A.C.Ll.: Documents d'Ager, calaix 171, perg. 527.

Cunctis legentibus atque audientibus pateat, qualiter ego Dulcia, Dei gracia Urgellensis comitissa, et Ermengaudus dilectus filius meus, Urgellensis comes, bono animo et gratuita voluntate, pro redemptione anime domini comitis qui est condus cui sit requies, et nostra, damus, tradimus, liberamus atque in perpetuum concedimus domino Deo et almu virginis Marie et Aggerensis ecclesia beati Petri et

canonicis ibi Deo servientibus tam presentibus quam futuris, unam pariliatam de alaude intus terminis de Albella, in locum qui vocitant Cinosello, que affrontat ex una parte in via publica qua pergat apud Ylerda, de alia parte in termino de Almanara, de .i.iii. in alaude de Petri Exemum, de .i.iiii. vero parte in ipsa bassa. Quantum inter istas affrontaciones ambiunt atque concludunt, sic damus et concedimus vobis et successoribus vestris et Raimundus abbas eiusdem loci unam pariliatam obtinam alaudii francham et ingenuam et ab omni servitute remotam et sine vinculo nullius hominis ad omnes voluntates vestras faciendas in perpetuum, et de nostro dominio in vestro tradimus et potestate iure hereditario. Hoc donum facimus ex precepto domni comitis Urgellensis, cari nostri, cui sit requies, qui ad extremum vite sue iussit dare et deliberare prefatum locum, et proinde convenimus vobis esse garentes, siquis hanc cartam infringierit in duplo componat.

Facta huius carta donacionis .xviii. kalendas decembris, anno Dominicæ incarnationis .m.º.c.º.lxxxº.vº.

Sig+num domine Dulcie, Urgellensis comitisse. Sig+num Ermen-gaudi eius filii, Urgellensis comitis. Sig+num Berengarii de Granalor. Sig+num Frontini. Sig+num Turres. Sig+num Guillelmo, balulo nostro de Albella. Sig+num Petri Exemen. Sig+num Enneg Sanci, testas (sic) sunt isti. Sig+num domne Marchesie, filie comitisse. Ego Petrus notarius domine Dulcie, Urgellensis comitisse, ex precepto suo hanc cartam scripsi et hoc sig(signum)num feci apud Albella.

4

Balaguer. 15 maig 1186

Ermengol VIII, comte d'Urgell, concedeix a la seva mare Dolça una propietat a l'horta de Balaguer per a edificar-hi un monestir sota l'advocació de Santa Maria.

[A] Original perdut. — [B] A.H.N.: códex 5.615, fol. 121v-122rv.

Plane religionis perfectio et fidei katolice devotio augetur cum domus religionis ad honorem Dei et ipsius cultum fabricantur, in quibus opera pietatis semper exercentur et celestis scala qua regnum celorum ascenditur, semper ac semper erigitur. Id circo ego Ermen-gaudis, gratia Dei Urgellensis comes, pie matris mee domne Dulcie, gratia Dei Urgellensis comitisse, desideriis annuus que monasterium infra terminos Balagarii, ad honorem Dei et gloriose virgenis Marie fabricare intendit, bono animo et spontanea voluntate, dono et trado ei locum in ipsa mea dominicatura de Baleger, ubi monasterium et ea que ad opus monasterii opus fuerint honorifice fabricare possit. Dono quoque ei ipsam dominicaturam meam quam ibi habeo vel habere debeo integrerit. Ita videlicet ut monasterium infra positum eandem dominicaturam circumquaque diffussam, libere et quiete possideat iure perpetuo, ut tam ipsa quam illi vel ille quas ibi ipsa instituere voluerit, semper ea in pace possideant libere et sine

omni servitute habere. Affrontant ipsa supra dicta a parte orientis in flumen Sicoris, a meridie in alaudio Arnaldi de Petramola, a parte occidentis ipso Sas sicut aqua discurrit, a parte septentrionali in alaudio de Bernardi de Anglerola; quantum istis affrontationibus includitur, quantum ibi habeo vel aliquo modo habere debeo, totum concedo venerabile domne matris mee Dulcie, Urgellensis comitisse, et monasterio ab ipsa construendo, ut ipsa deliberet et disponat semper de his omnibus ad honorem Dei secundum voluntatem suam. Post obitum quoque eius, qui ei in eodem regimine successerunt. Preterea concedo ei et iam dicto monasterio quecumque largitione principum, oblacione fidelium vel aliis quibuscumque modis in tota terra mea acquirere poterat. Et que locum illum ad honorem Dei et beate Marie, pricibus domne Dulcie matris mee, Urgellensis comitisse, et propter animam patris mei et meam et omnium parentum meorum, omnibus modis ampliare augere et honorare intendo, dono ei et iam dicto monasterio de meis redditibus, quos accipio in Yspania singulis annis, mille solidis usque ad .x^m. annos, ita dum taxat ut in unoquoque mense de illis mille solidis accipiat .LXXX^a., si forte quod absit amiserim ea que abeo in Yspania, habeat mille solidis predictos in meis redditibus de Castella, et si forte illi dictum terminum.

Facta huius carta donationis apud Balager, idus madii, anno Domini .M^o.C^o.LXXX°.VI°.

Sig+num domini Ermengaudi, Urgellensis comes, qui hanc cartam iussit scribere, testesque firmandi rogavere. Sig+num na Marchesa. Sig+num domni Arnaldi, Urgellensis episcopi. Sig+num Raimundi de Ribelles. Sig+num na Marchesa. Sig+num Poncil de Pinello. Sig+num Bernardi, scribe. Sig+num Petri de Palaz. Sig+num Guil-
 lelmi Boldrot. Sig+num Petri de Nargo. Sig+num Arnaldi de Basella. Sig+num Petri Guillelmi. Sig+num Berengarii de Guanolor. Sig+num Frontini. Sig+num Arnaldi de Caller. Sig+num Ferrarii de Conquis. Petrus, notarius domne Dulcie, Urgellensis comitisse, scripsit et hoc sig+num fecit, dictante Bernardi de Celsonensis prepositi.